

BETÆNKNING

afgivet af

Lovudvalget

vedrørende

**EM 2018/73: Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af
Landstingslov om valg til Grønlands Landsting.
(Partiers opstillingsret, tilpasning til selvstyrelovens terminologi,
og konsekvensrettelser som følge af ændret lovgivning)**

Afgivet til forslagens 2. behandling

Lovudvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Anders Olsen, Siumut, formand
Inatsisartutmedlem Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai
Inatsisartutmedlem Justus Hansen, Demokraterne
Inatsisartutmedlem Stine Egede, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Mikivsuk Thomassen, udvalgssuppleant, Inuit Ataqatigiit

1. Om forslaget

1.1. Ændring af gældende regler om partiers opstillingsret

Efter de i dag gældende regler er et parti automatisk opstillingsberettiget til et valg til Inatsisartut, hvis det ved det senest afholdte valg til Inatsisartut opnåede repræsentation i Inatsisartut og fortsat er repræsenteret heri.

Et parti, som ikke opfylder dette krav (herunder et nyt parti) er opstillingsberettiget, hvis det senest 5 uger før valget anmeldes for Valgnævnet af et antal vælgere, der mindst svarer til 1/31 af samtlige gyldige stemmer ved senest afholdte valg til Inatsisartut. I praksis indebærer

dette krav, at et nyt parti vil skulle indsamle underskrifter fra knap 1.000 stillere for at kunne stille op til et valg til Inatsisartut.

Overordnet set tjener bestemmelserne om partiers opstillingsret til at sikre, at kun partier, som må formodes at kunne opnå tilstrækkeligt mange stemmer til at opnå mindst 1 mandat i Inatsisartut, kan stille op til valget:

Hvis et parti kan indsamle underskrifter fra et antal vælgere, som i antal svarer til de stemmer, som vil kunne sikre partiet et mandat i Inatsisartut, er der en vis sandsynlighed for, at partiet også vil kunne få stemmer nok til at opnå repræsentation.

Indsamlingen af underskrifter er imidlertid tids- og ressourcekrævende for et parti, ligesom optællingen og godkendelsen af underskrifterne pålægger Valgnævnets sekretariat en administrativ byrde.

Partier, som ved seneste valg opnåede repræsentation i Inatsisartut er derfor fritaget for kravet om indsamling af underskrifter. Det, at de ved seneste valg formåede at opnå repræsentation, sandsynliggør jo, at de igen vil kunne opnå et tilstrækkeligt antal stemmer.

Som loven i dag er formuleret, gælder fritagelsen dog kun, hvis partiet ikke blot opnåede repræsentation ved seneste valg, men også fortsat er repræsenteret.

Det er, så vidt vides, kun 1 gang sket, at et parti, som ved seneste valg opnåede repræsentation i Inatsisartut, har mistet dets (automatiske) opstillingsret, fordi partiets repræsentanter i valgperiodens løb er trådt ud af partiet, således at partiet ved valgudskrivelsen var uden repræsentanter i Inatsisartut.

I praksis har den yderligere betingelse for automatisk opstillingsret (at partiet ikke blot skal have opnået repræsentation ved det seneste valg, men også fortsat skal være repræsenteret) således kun helt undtagelsesvist haft en selvstændig betydning.

Lovforslaget kan ikke antages at have væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for Selvstyret.

1.2. Andre ændringer

Yderligere indebærer forslaget en (tiltrængt) opdatering af landstingsloven, således at henvisninger i landstingsloven til love, som nu er ophævet og erstattet af andre, konsekvenstilrettes, og således at landstingslovens terminologi bringes i overensstemmelse med selvstyrelovens.

2. Naalakkersuisuts svarnotat

Naalakkersuisut oplyser i sit svarnotat, at Naalakkersuisut påtænker en mere omfattende revision af loven, og håber at kunne fremsætte forslag til en Inatsisartutlov om valg til Inatsisartut til forårssamlingen 2020.

Naalakkersuisut indstiller på denne baggrund det foreliggende lovforslag til forkastelse, men vil – hvis lovforslaget forkastes – overveje at indarbejde de foreslåede ændringer, i det lovforslag som Naalakkersuisut påtænker at fremsætte.

3. Lovforslagets førstebehandling – ønsker til yderligere ændringer i forhold til den gældende landstingslov

Under lovforslagets førstebehandling pegede et parti på enkelte andre forhold, som partiet fandt det ønskeligt at få ændret i forhold til den gældende landstingslov.

Disse ændringer falder uden for rammerne af det fremsatte lovforslag og vil på grund af det såkaldte identitetskrav ikke kunne indarbejdes i det foreliggende lovforslag gennem fremsættelse og vedtagelse af ændringsforslag.

De fremsatte ønsker til yderligere ændringer vil imidlertid kunne indgå i Naalakkersuisuts overvejelser i forbindelse med Naalakkersuisuts påtænkte lovrevision.

4. Lovudvalgets indstilling

Naalakkersuisut har oplyst, at Naalakkersuisut påtænker en mere omfattende revision af loven, og forventer at kunne fremsætte forslag til en Inatsisartutlov om valg til Inatsisartut til forårssamlingen 2020.

Et enigt udvalg indstiller på denne baggrund det foreliggende lovforslag til **forkastelse**.

Udvalget opfordrer imidlertid Naalakkersuisut til at lade de forskellige elementer i det foreliggende lovforslag indgå i Naalakkersuisuts overvejelser i forbindelse med den forestående lovrevision.

Med disse bemærkninger overgiver Lovudvalget forslaget til 2. behandling.

Anders Olsen
Formand
Siumut

Mikivsuk Thomassen
Inuit Ataqtigiit

Justus Hansen
Demokraterne

Stine Egede
Inuit Ataqtigiit

Aleqa Hammond
Nunatta Qitornai

